

УДК 378.22

Балухтіна О.М.¹, Федотова А.О.²

¹ канд.іст.наук, старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»,

² студ. СН-219 НУ «Запорізька політехніка»

ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Сьогодні жодна розвинута держава не може обійтися без соціальних працівників, які пройшли підготовку у вищих навчальних закладах. Це доводить актуальність теми. Соціально-економічні зміни в суспільстві, збільшення соціальних груп населення, які потребують соціального захисту актуалізують нові вимоги до фахової підготовки соціальних працівників. Посилюється потреба вивчення освітньої сфери соціальної роботи, інтеграції та модернізації вищої освіти, що зумовлює осучаснення нині існуючої системи професійної підготовки соціальних працівників [1, с. 120]. Мета дослідження – визначити недоліки та перспективи розвитку професійної

підготовки соціальних працівників в Україні. Використані теоретичні (узагальнення, аналіз, синтез, аналіз документів) та емпіричні (спостереження, порівняння) методи дослідження.

Одними з перших, хто розглядав питання підготовки соціальних працівників в Україні, були В. Поліщук та Л. Коваль [2]. Вони вивчали перспективні напрямки у підготовці фахівців соціальної роботи. Аналіз літератури показав, що деякі аспекти проблеми професійної підготовки соціальних працівників знайшли своє висвітлення в працях Т. Аветисян, В. Доела, І. Зверєвої, Т. Матвійчук, Т. Семигіної, Я. Співак, В. Тименко, С. Шадлоу [3, с. 82; 4, с. 271]. Серед науковців, які досліджували міжнародний досвід, доцільно відзначити: В. Баранюка, С. Когут, А. Кулікову, Г. Лещук, Л. Романовську, Ю. Рябову та ін. [5, с. 135].

В Україні перш за все вимагає серйозного вдосконалення технологія підготовки майбутніх фахівців. Вищі навчальні заклади потребують серйозної державної підтримки в плані фінансової допомоги, матеріально-технічного забезпечення, активізації процесів підготовки професорсько-викладацького складу як у країні так і за кордоном. Актуальними є проблеми перепідготовки працівників соціальних служб та чергове оновлення підручників, посібників з соціальної і соціально-педагогічної роботи, пакетів навчально-методичної документації [6, с. 100].

Для успішного розвитку в Україні системи професійної підготовки соціальних працівників необхідно досліджувати міжнародний досвід, в першу чергу європейських країн, як ближчих за деякими факторами ментальності суспільств та згідно державної стратегії до європейської інтеграції [5, с. 141]. Однак, використовувати його необхідно в системі вітчизняної вищої освіти з врахуванням політичних, соціально-економічних, культурних відмінностей. Сьогодні особливу увагу необхідно приділити міжнародному співробітництву, де існує великий потенціал нових ресурсів, які треба спрямувати на розвиток системи навчання та вдосконалення соціальної роботи в нашій країні [4, с. 272]. Ключовою метою соціального працівника має бути створення найбільшого психологічного комфорту та захисту особистості. В процесі досягнення цієї мети необхідно об'єднувати зусилля всіх фахівців соціально-педагогічної та соціальної сфери. Результатом діяльності соціальних працівників повинна бути не тільки ефективна система соціального захисту та допомоги, але й забезпечення процесу саморозвитку особистості.

Таким чином, визначення проблем якості освіти та професійної підготовки соціальних працівників в Україні поставили перед соціальною освітою в країні складне завдання – збалансувати складну ситуацію сьогодення, актуалізуючи в центрі уваги людину, чия безпека, життєвий рівень, права і благоустрій бажають значно кращого. Подальше застосування

закордонного досвіду надасть можливість вирішити частину проблем у сфері підготовки фахівців із соціальної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Коваль Л.Г. Соціальна педагогіка/Соціальна робота: навч. пос. / Л. Г. Коваль, І. Д. Зверева, С. Р. Хлебик. К.: ІЗМН, 1997. С. 37–44.
2. Савельчук І. Підготовка соціальних працівників за сучасних умов: інноваційні тенденції. *Вісник Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. 2016. № 1 (83). С. 120–125.
3. Матвійчук Т. Особливості професійної підготовки соціальних працівників: регіональний аспект. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2014. № 1 (9). С. 82–85.
4. Аветисян Т. Підготовка соціальних працівників в Україні: проблеми якості освіти. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2011. № 941. С. 270–272.
5. Співак Я., Скіданова Н. Професійна підготовка соціальних працівників: вітчизняний і міжнародний досвід. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. № 6 (87). С. 134–141.
6. Борисенко М. Деякі аспекти професійного відбору та підготовки кадрів для соціальних служб. *Молодий вчений*. Чернівці: Чернігівський національний технологічний університет. 2015. № 5 (20). С. 100–101.